

מחקר בינלאומי חדש מאשש: צעירים מתייחסים לאובדן הפרטיות בסלחנות רבה יותר מאשר מבוגרים

"המחקר מוביל להנחה לפיה בעתיד יהיה עולם ללא פרטיות", אמר פרופ' ניב אחיטוב, נשיא המרכז האקדמי דן, בתחרות מצטייני האתרים 2012 Webi Awards ♦ לדבריו, "הפרטיות, כפי שהיא נתפסת על ידי דור המהגרים הדיגיטליים, שונה מאוד מזו של בני נוער, אלה אשר בעוד 15-20 שנה ינהלו את העולם. כשהמציאו את הטלפון הנייד, איש ממפתחיו לא חשב על פרטיות. היום הטלפון הנייד החכם הוא אויב הפרטיות מספר אחת"

השיבו 76% מהנסקרים, כי הפרופיל הציבורי שלהם מפורסם באופן חלקי או כלל לא. מנגד, רבים מהם הודו, כי הם נותנים את סיסמתם האישית לסביבתם: 25% מהם נותנים הסיסמה לאח או לאחות, 25% להורים, 20% לחבר או חברה ו-8% לחבר של חבר.

דוגמה נוספת לפער בין תפיסת הפרטיות של הצעירים לבין מימושה, הייתה במענה לשאלה עם מי אתם מדברים ברשת. כך, בסולם של 1 עד 5, אמרו 1.46 מבני הנוער שהם עושים זאת עם זרים, 1.94 שהם עושים זאת עם חברים מקוונים אותם לא פגשו מעולם, 3.19 עשו זאת עם חברים אף-ליין - משמע כאלה שהם מכירים בעולם הפיסי, ו-3.76 עושים זאת עם חברים של ממש. למבוגרים, אמר פרופ' אחיטוב, "יש יותר מודעות להגנה על המידע ולפרטיות. מבוגרים משתמשים יותר במייל וצעירים פועלים יותר ברשתות חברתיות".

דוגמה לחוסר המודעות שבהעדר הפרטיות, הסביר פרופ' אחיטוב, הייתה בתסריט שהוצג למשתתפי המחקר, לפיו הם נכנסים לקניון ומציעים להם להרכיב צמיד המשדר את מיקומם בקניון, בבחינת מעקב טוטלי, כמו צמיד אלקטרוני של אסירים. בתמורה, עונדי הצמיד מקבלים יתרונות מסוימים, כמו הנחות, קיצור תורים ועוד. כך, עלה במחקר, כי רבים מבני הנוער היו מוכנים לענות את הצמיד,

פרופ' ניב אחיטוב

ו-86% מהם ראו רק או בעיקר את היתרונות הגלומים בענידת הצמיד. "מבחינה תפיסתית, לנוער אכפת מהפרטיות", אמר פרופ' אחיטוב, "אך תפיסתם את הפרטיות ולעומתם זו של המבוגרים, המהגרים הדיגיטליים, את הפרטיות - שונה לחלוטין. פרופיל התנהגותם שונה. הרשתות החברתיות נחשבות כחלק מהחיים. בני הנוער לא רואים את הבעייתיות הטמונה בהפרת הפרטיות. הם מוכנים לוותר על פרטיות באופן חלקי, תמורת 'פרסים' שונים".

"המחקר מוביל להנחה לפיה בעתיד יהיה עולם ללא פרטיות", אמר פרופ' אחיטוב. "הפרטיות כפי שהיא נתפסת על ידי דור המהגרים הדיגיטליים, שונה מאוד מזו של בני נוער, אלה אשר בעוד 15-20 שנה ינהלו את העולם".

הוא סיים באומרו, כי "כאשר המציאו את הטלפון הנייד, איש ממפתחיו לא חשב על פרטיות. היום הטלפון הנייד החכם הוא אויב הפרטיות מספר אחת. המלצתנו היא להכניס למחזור חיי פיתוח מערכות את הנושא, משמע 'פרטיות לפי עיצוב'".

יוסי הטוני

מחקר בינלאומי חדש מאשש את הסברה הידועה, לפיה בני נוער מתייחסים לנושא של אובדן הפרטיות בסלחנות רבה יותר מאשר מבוגרים. את המחקר, שיתפרסם במרץ 2013, הציג פרופ' ניב אחיטוב, נשיא המרכז האקדמי דן. פרופ' אחיטוב היה דובר המפתח בטקס Webi Awards 2012.

במסגרת הרצאתו, שנשאה את הכותרת "מי הרג את הפרטיות - האדם או הרשת?", ערך פרופ' אחיטוב הבחנה בין הילדים הדיגיטליים - אלה שנולדו החל משנות ה-80' של המאה הקודמת, צמחו לתוך עולם המחשבים כבר בילדותם והחל ממחצית העשור הקודם חיים בפייסבוק ובטוויטר, ובין המהגרים הדיגיטליים - בני 40 ויותר, שעשויים להיות מיומנים בשליטה על מחשב, אך לא גדלו עמו.

הוא הציג תוצאות מחקר שהיה שותף לו, שנעשה בקרב 1,500 בני נוער מחמש מדינות באירופה וכן בישראל, אשר בחן את תפיסת הפרטיות של בני נוער בגילאים 16 עד 18. המחקר נועד לבחון את השלכות הטכנולוגיה העתידית על פרטיות. הוא מומן על ידי האיחוד האירופי ונערך בגרמניה, אוסטריה, בלגיה, פינלנד, פולין וישראל, שהייתה המדינה ממנה נדגם המספר הרב ביותר של בני נוער. החלוקה המגדרית הייתה ביחס של 44.3% נערות ו-55.7% נערים.

במסגרת המחקר, אמר פרופ' אחיטוב, עלתה השאלה האם הצורך בפרטיות הוא תכונה גנטית מולדת או שמה נרכשת. הוא תיאר את השתלשלות הפרטיות - החל מסיפור חווה והנחש בספר בראשית ועד ימינו אלה. לדבריו, "תוצאת ההתפתחות הטכנולוגית היא אובדן ערך הפרטיות לטובת ערך החברתיות, שהיא לעיתים חברות מדומה".

"פייסבוק לנוער זה רחוב בלא מבוגרים"

עבור בני נוער, אמר, "פייסבוק זה רחוב בלא מבוגרים. זה לא מקום למצוא חברים. זה לא בית ספר או בית, אלא מקום בו אפשר לעשות מה שרוצים". בממוצע, אמר, בני הנוער מבליים מול המחשב יותר מארבע שעות ביום, כאשר ישראל מדורגת ראשונה בסך השעות ולאחריה פולין. לדברי פרופ' אחיטוב, אחד הממצאים המעניינים שעלו הוא, שקיים פער נרחב בין האופן בו בני הנוער תופסים את החשיבות של פרטיותם, לבין פעילותם ביחס לשמירה ובעיקר לאי שמירה על פרטיות זו. כך, לשאלה שבחנה את יחסם של בני הנוער לפרטיות,